

VEDLEGG

DET KONGELIGE BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Familie- og kulturkomiteen
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
21/2467-

Dato
9. juni 2021

Dokument 8:295 S (2020-2021) Representantforslag om tiltak for de som lever på hemmelig eller fortrolig adresse - vurdering

Jeg viser til representantforslag om etablering av et ekspertutvalg som skal utrede situasjonen for personer som lever på skjult adresse. Familie- og kulturkomiteen ber Barne- og familiedepartementet om en vurdering av forslaget.

Beskyttelse og sperret adresse er tiltak som benyttes primært av justissektoren, men også av barnevernet. Politiets arbeid med beskyttelse av trusselutsatte er organisert gjennom nasjonale retningslinjer for vitnebeskyttelse. Disse retningslinjene etablerer to ansvarsnivåer for beskyttelse; et lokalt nivå hvor politidistriktene har ansvar for å ivareta trusselutsattes sikkerhet innenfor eget distrikt og et nasjonalt nivå som ivaretas av Kripos. Adressesperre eller skjerming av personopplysninger i Folkeregisteret, er kjent som kode 6 (strengt fortrolig) og kode 7 (fortrolig). Det pekes i forslaget på at man trenger en nasjonal enhet med ansvar for å formidle/organisere kompetanse om feltet. Kripos besitter denne kompetansen.

I saker der barn har eget beskyttelsestiltak som følge av en barnevernssak, er det barnevernet som har beslutningsmyndighet, jf folkeregisterloven § 10-4. Forslagsstillerne eksemplifiserer sitt anliggende med omsorgsovertakelser, men forslaget kan ikke, slik det er formulert, begrenses til barnevernets fosterhjemsplasseringer. Tvangsgifte er for øvrig også nevnt, og i disse sakene er det sjelden snakk om mindreårige. Ungdom over 18 år vil kun få oppfølging fra barnevernet dersom det er fattet vedtak om ettervern.

Hvis et barn skal flytte fra hjemmet, bør barnevernstjenesten i samarbeid med politiet drøfte om politiet bør utarbeide en trusselvurdering. Basert på trusselvurderingen, må barnevernstjenesten vurdere hvor barnet kan bo og hvem det er trygt at barnet har kontakt

med. Hvis trusselvurderingene tilsier det, bør barnet ikke flytte til et område hvor familie eller kjente pleier å oppholde seg, eller på steder med et tett nettverk av personer fra samme etniske gruppe.

Barnevernloven § 3-2 pålegger barnevernstjenesten å medvirke til at barns interesser ivaretas av andre offentlige instanser, og å samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer, når dette kan bidra til å løse oppgaver som barnevernstjenesten er pålagt etter loven. Bestemmelsen er generell og omfatter alle instanser som barnevernstjenesten har nytte av å samarbeide med. Politiet er et viktig eksempel på dette. Barnevernstjenestens taushetsplikt etter barnevernloven er ikke til hinder for at barnevernstjenesten formidler opplysninger til politiet når dette kan fremme barnevernstjenestens oppgaver eller forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade for noens helse, jf. barnevernloven § 6-7 tredje ledd.

Dersom barnevernstjenesten, etter en konkret vurdering, finner at å gi opplysninger til politiet er nødvendig for å hjelpe og beskytte barnet, skal barnevernstjenesten varsle politiet. Dette vil som regel være tilfellet ved en så alvorlig bekymring som mistanke om vold eller seksuelle overgrep mot barn. Etter endringer i barnevernloven § 6-7 b, som trådte i kraft 1. januar 2021, skal barnevernstjenesten uten hinder av taushetsplikt, gi informasjon til politiet om at det er truffet vedtak om skjult adresse.

Med hjemmel i barnevernsloven § 4-19 kan fylkesnemnda bestemme at foreldrene ikke skal ha rett til å vite hvor barnet er. I praksis har skjult adresse i barnevernssaker først og fremst blitt benyttet ved sikkerhetsrisiko for barnet, for eksempel ved fare for kidnapping eller om fosterforeldre eller institusjonsansatte trakasseres. Den har også blitt benyttet ved plasseringer med tanke på anonym adopsjon.

Som en oppfølging av opptrappingsplanen mot vold og overgrep (2017-2021) har Politidirektoratet utarbeidet retningslinjer for politiets bruk av kode 6 og for samarbeidet med øvrige tjenester. I tillegg har NOVA, på oppdrag av Justis- og beredskapsdepartementet, foretatt en helhetlig gjennomgang/evaluering av besøksforbud som beskyttelsestiltak.¹ Videre satte Barne- og familiedepartementet ut et oppdrag til NOVA for å innhente kunnskap om barnevernets sikkerhetsarbeid.² Målgruppen for barnevernets sikkerhetsarbeid var imidlertid avgrenset til unge som var utsatt for utilbørlig negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Forskerne anbefalte en styrking av barnevernstjenestens kunnskapsgrunnlag, rutiner og kompetanse om sikkerhetsarbeid ved plassering, samt en tydeligere avklaring av samarbeid og ansvar med politi og andre instanser.³

Som kjent vil det om kort tid bli lansert en ny handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Problematikken som tas opp i representantforslaget adresseres i den nye planen. Det er

¹ NOVA Rapport 1/19 (regjeringen.no)

2 [NVA Rapport 17-18 \(veilederingen\)](https://nva.no/rapport-17-18/veilederingen/)
[ODA Open Digital Archive: På utrygg grunn. Barnevernstjenestens arbeid med sikkerhet ved plassering \(oslomet.no\)](https://nva.no/rapport-17-18/veilederingen/)

3 [Barnevernsansatte Teguis og Eva etterlyser tydeligere retningslinjer for barns sikkerhet i foster- og beredskapshjem. De er ikke alene | Fontene.no](#)

også besluttet at Justis- og beredskapsdepartementet i samarbeid med Barne- og familiedepartementet, vil ta initiativ til en evaluering av adressesperre som beskyttelsestiltak.

Ettersom det er arbeid i gang som fanger opp mye av det forslagsstillerne ønsker å adressere, kan jeg ikke se at det er behov for et ekspertutvalg som foreslått. For ordens skyld gjør jeg oppmerksom på at saken har vært diskutert med Justis- og beredskapsdepartementet.

Med hilsen

Kjell Ingolf Ropstad

